

90. Yangına Müdahale Ekipmanlarının Kullanımı (Lans Kullanımı)

İşin Amacı

Yangın türü, büyüklüğü ve sahasının özelliklerine göre uygun lans tipi seçimi ile birlikte yangına etkin bir şekilde müdahale edilerek yangının söndürülmesi hedeflenir.

İşin Kapsamı

Görevli bulunulan alanda çalışan Acil Yardım ve Afet Yöneticileri, İtfaiye Personeli ve diğer personeller ile Yangın Müdahale Ekipmanlarının Kullanım sürecini kapsar.

İşin Yapılma Zamanı

İtfai müdahale gerektiren afet ve acil durum olaylarındaki gereksinimler doğrultusunda yapılmaktadır.

İş ile İlgili Tanımlar

Yangına Müdahale Ekipmanları: Yangın durumunda yangın sahasına güvenli bir şekilde yaklaşmayı, yangının büyümesini önlemeyi ve büyüyen yangının söndürülmesini sağlayan yardımcı araçların tümüdür.

İşin Yapılma Süreçleri

- ✓ Yangın alanı değerlendirilir.
- ✓ Yangın türü, büyüklüğü ve sahasının özelliklerine göre araç, ekipman ve personel tabyalaması yapılır.
- ✓ Araç tabyalamasında olayın türü, büyüklüğü, olaydan etkilenen bölge, sonraki süreçte olası etkilenme alanı, ulaşım durumu, çevresel anlamda tabyalanmayı etkileyen unsurlar dikkate alınarak araçlar stratejik noktalara konuşlandırılır, gelişen risk hallerinin olduğu durumlarda araçların bulunduğu noktalarda değişiklik yapılabilir.
- ✓ Ekipman tabyalaması sırasında yangının durumu gözetilerek ekipmanların seyyar veya sabit olarak tercih edilir ve belirli bir disiplin ve protokol çerçevesinde olay mahallindeki görevli olan tüm personelin hangi malzemeyi nereden ve ne şekilde temin edeceği konusunda şüpheye mahal vermeyecek şekilde konumlandırılır.
- ✓ Personel tabyalaması sırasında tabyalanan araç ve ekipmanların başında en az bir görevli personel olmalıdır. Olay yerinde koruma hattı oluşturulmalıdır.
- ✓ Tabyalama sonrası etkin müdahale için gerekli ön bilgi ve operasyon prosedürleri çerçevesinde müdahaleye başlanır.
- ✓ Müdahale sırasında yanıcı maddenin niteliğine göre su ve/veya köpük işleyen uygun lans tipi tercih edilir.
- ✓ Yangın hortumu ve lans arasında rekor anahtarı vasıtası ile bağlantı sağlanır.
- ✓ Kullanılan hortumun rekor girişine göre eğer gerekli ise adaptör (ara rekoru) kullanarak hortum-lans bağlantısı rekor anahtarı vasıtası ile yapılır.
- ✓ Lans ile su işlenmesi durumunda lans üzerindeki kademe, bilezik veya kol vasıtası ile açma-kapama ve çevirme hareketleri yapılarak direkt, pülverize, sis, perdeleme, tam jet, sprej jet, darbeli yıkama (spülen), derinlemesine nüfuz, (tam jet+perdeleme) ve (sprej jet+perdeleme) olarak yangına uygun su işleme yöntemi tercih edilir.
- ✓ Lans ile köpük işlenmesi durumunda melanjör, köpük konsantresi, hafif/orta veya ağır köpük lansı kullanılarak köpük işlenebilir.

✓ Ekipler arası işbirlikçi çalışma ile yangına lansı kontrol ederek su ve/veya köpük işleyen borucu tarafından müdahale edilir. ✓ Gerektiğinde borucu, hortumcu ve kökenci arasında personel değişimi yapılır. ✓ Yangının seyrine göre ve söndürüldüğünden emin olunduğu zamana kadar müdahaleye devam edilir.	
İşi Gerçekleştirirken Kullanılan Yöntem, Teknik ve Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	
✓ Yangına müdahale öncesinde öncelikle kendi can güvenliğimiz için kişisel koruyucu donanımlar giyilmelidir. ✓ Olay yerinde herhangi bir aksaklık yaşamamak ve olaya müdahalede geç kalmamak için ekipmanların temizlik, kontrol ve bakımlarının daha önceden yapıldığından emin olunmalıdır. ✓ Araç, ekipman ve personel tabyalanmasında yangın türü, büyüklüğü ve sahası dikkate alınır. ✓ Olaya müdahale sırasında ekipler arası haberleşme zorluklarından dolayı personel tabyalanmasında göz teması sağlanacak şekilde yerleşim yapılmalıdır. ✓ Personel müdahale sırasında gerçekleştirebilecek kazalara karşı bu hattın gerisinde konuşlandırılmalıdır. ✓ Tabya sonrası ekip amirinin talimatları doğrultusunda yangına müdahale ekipmanları kullanım talimatı ve prosedürlerine uygun bir biçimde kullanılmalıdır. ✓ Yanıcı maddenin niteliğine uygun söndürme maddesi ve söndürme yöntemi tercih edilmelidir. ✓ Yangına müdahale güç ve efor gerektirmesi sebebi ile belirli aralıklar ile hortumcu, borucu ve kökenci personeller arasında değişim yapılmalıdır. ✓ Olay yerinde kullanılan malzemeler prosedürlere uygun bir şekilde araçlara yüklenmeli ve ardından istasyonda temizlik, kontrol ve bakımı sağlanmalıdır.	
İş Görenin Kullandığı Araç ve Gereçler	
✓ Kişisel Koruyucu Donanım ✓ Yangın Müdahale Ekipmanları (Portatif veya Sabit) ✓ Yangın Söndürme Maddesi ✓ Lans ✓ Yangın Hortumu ✓ Köpük Melanjör Mikseri (Köpük Oranlayıcı) ✓ Köpük Melanjör Hortumu ✓ Köpük Konsantresi (Proteinli, Sentetik, Fluoro Proteinli, AFFF vb.) ✓ Adaptör (Ara Rekoru), Rekor Anahtarı ✓ İtfaiye Aracı	
İşin Riskleri	
Çevre ve Malzemede Oluşabilecek Riskler	Çalışanda Oluşabilecek Riskler
✓ Yangının büyümesi. ✓ Yangının başka bir alana sirayet etmesi. ✓ Yanıcı maddelerin yayılması. ✓ Yüksek sıcaklık ve zehirli gaz oranı. ✓ Fiziksel ve kimyasal patlama. ✓ Çökme.	✓ Zehirli gazların teneffüs edilmesi. ✓ Akut veya kronik solunum rahatsızlıkları. ✓ Fiziksel ve kimyasal riskler. ✓ Yaralanma, yanık ve düşme vb. riskler.